

Ekonomika nebude věčně na dopingu

Domácí ekonomika má za sebou velice úspěšný rok 2015. Ten letošní vypadá pro Česko rovněž dobře. Nezaměstnanost je de facto nulová, firmám se daří, v ekonomice je přebytek peněz... Je tu ovšem jedno „ale“.

Nezapomínejme, že úspěchu je kromě obvyklých parametrů (kvalitní pracovní síla, výhodná poloha uprostřed Evropy, relativní politická stabilita, dobrá bezpečnostní situace) dosahováno i za pomoci několika dočasných – a z pohledu české ekonomiky umělých – faktorů. Jedná se například o nízkou cenu vstupů z pohledu surovin i lidské práce. U ceny surovin jde spíše o nahodilou externí věc. Cena lidské práce však půjde nahoru trvale, dokud nedosáhne rovnovážného stavu ve stále více otevřené a globalizované ekonomice.

Pro tuzemskou ekonomiku jsou však mnohem závažnější dva zřejmé dopingy. Prvním je čistý přítok peněz z fondů Evropské unie. Ač to zní drasticky, tak i nerozumně utracená dotace čistě formálně pomáhá ekonomice, dává zakázky firmám, práci lidem, generuje DPH a daň z příjmu.

Druhým je uměle oslabený kurz české koruny. Díky intervencím centrální banky jsou české náklady z pohledu zahraničí ještě nižší a výroba v České republice konkurenceschopnější. Oba dopingy vytvářejí prostředí, které je uměle měkčí a může u některých firem a odvětví oddálit nutnost intenzivnějšího tlaku na efektivitu a inovace.

Tyto dopingy však dříve nebo později skončí. U fondů EU buď proto, že se česká ekonomika dostane na nadprůměrnou úroveň v rámci unie, nebo proto, že se se systémem dotací EU něco stane. Intervence České národní banky je od počátku postavena jako časově omezené řešení, z dlouhodobého hlediska

neudržitelné. Je proto třeba se na vysazení dopingu připravit. Jak?

Stačí se podívat na nejlepší české firmy. Ty, byť také žijí v uměle podporovaném prostředí, průběžně testují svou výkonnost na podmínky, jako kdyby tady tyto stimulační nebyly. Samy od sebe požadují takovou efektivitu, aby byly úspěšné i v době, kdy intervence ČNB a podpora z fondů EU skončí. Mimořádný zisk, kterého díky dopingu dosáhly, pak dávají ve svém manažerském účetnictví stranou. Dívat se na svou situaci obdobným pohledem a nepodceňovat nutnost trvalého tlaku na inovace, efektivnost a řízení rizik by mělo být v zájmu všech firem.

Hospodářské noviny, 13. září 2016

Ján Lučan, vrchní ředitel ČSOB Korporátního a institucionálního bankovníctví